

Regels tijdens de ramadan

Informatie voor hulpverleners over de ramadan

Ramadan 2011

Van 1 tot 29 augustus* vindt voor moslims in Nederland de vastenmaand ramadan plaatsvinden. De ramadan is voor moslims een periode van bezinning. Veel volwassen moslims zien het als hun plicht om gedurende deze maand te vasten van de eerste dageraad tot zonsondergang. Ze onthouden zich dan van eten, drinken en geslachtsverkeer. De ramadan eindigt met het Suikerfeest of Ramadanfeest (Turks) of het Eid-al-Fitr (Marokkaans). De dag van het verbreken van het vasten is een van de belangrijkste islamitische feestdagen.

Medisch advies tijdens de ramadan

Vasten is niet in elk geval wenselijk. Bijvoorbeeld als iemand ziek is. De regels en gebruiken tijdens de ramadan kunnen het genezingsproces van een moslimpatiënt vertragen of stilleggen. Soms wordt de gezondheid van de patiënt er zelfs door in gevaar gebracht. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als een patiënt overdag niet meer de voorgeschreven medicijnen inneemt, een injectie weigert, zich niet houdt aan de voorschriften van een onderzoek of een dieet niet meer opvolgt. Ook tandheelkundige behandelingen en de verzorging van het gebit kunnen tijdens de ramadan in het geding komen.

Als hulpverlener kunt u samen met de patiënt een afweging maken tussen uw medische verantwoordelijkheid en de religieuze plicht die de patiënt voelt. Als er sprake is van een medische noodzaak, is het belangrijk de patiënt te adviseren om op een andere wijze aan zijn of haar religieuze verplichtingen te voldoen.

Uw advies in de taal van de patiënt

De NIGZ heeft voor moslimpatiënten een speciale tekst opgesteld als hulpmiddel bij het adviseren aan uw patiënt. Omdat uw advies voor moslimpatiënten soms moeilijk te aanvaarden is, staan er enkele koranteksten in die de uitzondering op de vastenplicht beschrijven.

Deze teksten zijn in vijf talen beschikbaar:

- Nederlands (F350a)
- Turks (F350b)
- Arabisch (F350c)
- Somalisch (F350d)
- Farsi (F350e)

Meer informatie

Meer informatie over ramadan en gezondheid en mogelijke oplossingen, bijvoorbeeld om de medicatie aan te passen aan de vastenperiode, vindt u in het boekje 'Gesprekken zonder grenzen - communiceren met patiënten van Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse afkomst'. (via: www.nigz.nl). Andere interessante websites: www.netwerkneo.nl (Ramadanproject) en www.ramadan-medicijnen.nl.

* De data zijn afhankelijk van de maanstand en kunnen een dag verschillen.